

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO

GJYKATA KUSHTETUESE

УСТАВНИ СУД

CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 11. juna 2018. godine
Br. ref.: RK 1256/18

РЕШЕЊЕ О НЕПРИХВАТЉИВОСТИ

у

случaju br. KI156/17

Podnositelj

Valmir Hajrullahu

**Ocena ustavnosti rešenja PML. br. 282/2017 Vrhovnog suda Kosova
od 13. oktobra 2017. godine**

УСТАВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ КОСОВО

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamjenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snežhana Botusharova, sudija
Bekim Sejdij, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija i
Gresa Caka-Nimani, sudija

Podnositelj zahteva

1. Zahtev je podneo Valmir Hajrullahu sa prebivalištem u Uroševcu (u daljem tekstu: podnositelj zahteva).

Osporena odluka

2. Podnositac zahteva osporava rešenje PML. br. 282/2017 Vrhovnog suda od 13. oktobra 2017. godine, kojim mu je odbačen, kao neprihvatljiv, zahtev za zaštitu zakonitosti protiv rešenja Pn. br. 516/2017 Apelacionog suda od 5. jula 2017. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporenog rešenja, kojom podnositac zahteva tvrdi da su mu povređena prava garantovana u članu 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i članu 32. [Pravo na pravno sredstvo] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na stavovima 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članu 22. [Procesuiranje podnesaka], Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 29 [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 26. decembra 2017. godine, podnositac je podneo zahtev Ustavnom суду Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 27. decembra 2017. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Almira Rodriguesa za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Ivan Čukalović (predsedavajući), Bekim Sejdiu i Selvete Gërxhaliu-Krasniqi.
7. Dana 15. januara 2018. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.
8. Dana 16. februara 2018. godine, Sud je tražio od Osnovnog suda u Prištini informacije u vezi sa datumom prijema rešenja Pn. br. 516/2017 Apelacionog suda od 5. jula 2017. godine.
9. Dana 21. februara 2018. godine, Osnovni sud u Prištini je obavestio Sud da je rešenje Apelacionog suda uručena podnosiocu zahteva 17. jula 2017. godine.
10. Dana 29. maja 2018. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

11. Dana 29. marta 2016. godine, Osnovni tužilac u Prištini Departman za teška krivična dela je podigao optužnicu PP. br. 624/2016 protiv podnosioca zahteva i dvojice drugih okrivljenih, zbog osnovane sumnje da je izvršio krivično delo.

12. Dana 19. juna 2016. godine, podnositac zahteva je tražio od Osnovnog suda isključivanje dokaza i odbacivanje optužnice.
13. Dana 23. novembra 2016. godine, Osnovni sud je [rešenjem PKR. br. 109/17] odbio, kao neosnovan, zahtev podnosioca.
14. Dana 19. juna 2017. godine, podnositac zahteva je uložio žalbu Apelacionom sudu protiv rešenja Osnovnog suda, navodeći pogrešno i nepotpuno utvrđivanje činjeničnog stanja i bitnu povredu odredaba krivičnog postupka.
15. Dana 5. jula 2017. godine, Apelacioni sud je [rešenje PN. br. 516/17], odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva, i potvrdio rešenje Osnovnog suda.
16. Dana 17. jula 2017. godine, navedena rešenja Apelacionog suda je uručena podnosiocu zahteva.
17. Dana 2. oktobra 2017. godine, podnositac zahteva je podneo Vrhovnom sudu zahtev za zaštitu zakonitosti, tvrdeći da je prvostepeni sud samo opisao iskaze svedoka u svom rešenju i drugostepeni sud nije odgovorio na navode podnosioca zahteva iznete u žalbi.
18. Dana 13. oktobra 2017. godine, Vrhovni sud je [rešenjem PML. br. 282/2017], odbacio, kao nedozvoljen, zahtev podnosioca za zaštitu zakonitosti, opravdavajući da „*na osnovu stavke 4 odredbi člana 432 ovog zakona, tokom krivičnog postupka koji nije završen konačnom odlukom, zahtev za zaštitu zakonitosti može biti podnet samo protiv konačnih odluka a u vezi sa izricanjem ili produženjem pritvora.*“

Navodi podnosioca

19. Podnositac zahteva tvrdi da je rešenjem Vrhovnog suda „*povređeno član 31, stav 1 i 32, Ustava u vezi sa članom 432, stav 1 ZKPRK-a*“.
20. Podnositac zahteva navodi da je „*lišen prava na pravično suđenje u krivičnom postupku, a takođe, lišen je prava na dobijanje meritornog odgovora u vezi sa zahtevom za zaštitu zakonitosti.*“
21. Podnositac zahteva takođe navodi da se „*lišava i njegovog prava u smislu odredbe člana 31. stav 1 i člana 32. Ustava u vezi sa članom 432. stav 1 ZKPRK-a*“, jer „*postupak prelazi na ročište za drugo saslušanje u prvom i drugom stepenu po redovnim pravnim sredstvima, a odgovori su negativni za okrivljenog, dok se od vanrednih pravnih sredstava zahtev odbije kao nedozvoljen.*“

Prihvatljivost zahteva

22. Sud razmatra da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti, propisane u Ustavu, dalje utvrđene u Zakonu i navedene u Poslovniku.
23. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

1. *Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.*
[...]

7. *Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.*

24. S tim u vezi, Sud smatra da je podnositelj zahteva ovlašćena strana i da je iscrpeo sva pravna sredstva.

25. Međutim, Sud se poziva i na član 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuje:

Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnositelj primio sudsку odluku [...].

26. Sud, isto tako, uzima u obzir pravilo 36 (1) (c) Poslovnika, koji propisuje:

Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev:

“[...] (c) samo ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva;
[...].”

27. U tom smislu, Sud ispituje da li je podnositelj zahteva podneo zahtev u propisanom roku od 4 (četiri) meseca, pozivajući se na datum uručivanja konačne odluke podnosiocu zahteva i datum kada je zahtev podnet Sudu.

28. U tom smislu, Sud primećuje da je Vrhovni sud odlučio o zahtevu za zaštitu zakonitosti 13. oktobra 2017. godine; rešenje Vrhovnog suda je uručeno podnosiocu zahteva 20. oktobra 2017. godine, a podnositelj zahteva je podneo svoj zahtev 26. decembra 2017. godine.

29. Pored toga, Sud podseća da period od četiri meseca počinje da teče od datuma kada je podnosiocu zahteva uručena konačna odluka. (Vidi, *mutatis mutandis*, slučaj ESLjP-a *Paul i Audrey Edwards protiv UK-a*, predstavka br. 46477/99, presuda od 14. marta 2002. godine).

30. U tom smislu, Sud takođe primećuje da je podnositelj zahteva 2. oktobra 2017. godine podneo Vrhovnom sudu zahtev za zaštitu zakonitosti protiv odluke Apelacionog suda od 5. jula 2017. godine.

31. Pored toga, Sud primećuje da je Vrhovni sud odbacio zahtev podnosioca za zaštitu zakonitosti, jer “*na osnovu odredbi člana 432 ZKP-a, zahtev za zaštitu zakonitosti protiv konačne sudske odluke ili protiv sudskega postupka koji su prethodili donošenju te odluke može biti, nakon što se postupak završi konačnom odlukom, podnet sledećim instancama (...). Sa druge strane, na osnovu stavke 4 odredbi člana 432 ovog zakona, tokom krivičnog postupka*

koji nije završen konačnom odlukom, zahtev za zaštitu zakonitosti može biti podnet samo protiv konačnih odluka a u vezi sa izricanjem ili produženjem pritvora“. Vrhovni sud je zatim smatrao da je „zahtev za zaštitu zakonitosti podnet tokom krivičnog postupka koji nije završen konačnom odlukom“. Stoga, Vrhovni sud je utvrdio da je „na osnovu odredbi člana 435, stavka 2, ZKPK-a, isti odbačen kao neprihvatljiv.“

32. Stoga, Sud smatra da je rešenje Apelacionog suda o odbijanju, kao neosnovane, žalbe podnosioca zahteva, završen postupak pred redovnim sudovima u vezi sa zahtevom podnosioca o odbacivanju optužnice.
33. Sud takođe primećuje da je rešenje Apelacionog suda uručena podnosiocu zahteva 17. jula 2017. godine.
34. U stvari, Sud ispituje da li rešenje Vrhovnog suda predstavlja delotvorno pravno sredstvo, odnosno, da li je zahtev za zaštitu zakonitosti podnet protiv rešenja Apelacionog suda bilo dozvoljeno pravno sredstvo.
35. U tom smislu, Sud smatra da zahtev za zaštitu zakonitosti protiv odluke Apelacionog suda nije bilo delotvorno pravno sredstvo i nije moglo da ima nikakvo legitimno očekivanje za uspeh tog sredstva. U stvari, u zakonu se izričito propisuje da takvo pravno sredstvo nije dozvoljeno da se podnese. (Vidi: slučaj Ustavnog suda KI135/16, *Tomislav Janković i drugi*, rešenje o neprihvatljivosti, 27. oktobar 2017. godine, stav 25; i KI93/17, *Jeton Jerliu*, rešenje o neprihvatljivosti, 15. februar 2018. godine, stav 32).
36. Sud se poziva na stavove 1 i 4, člana 432. [Razlozi za podnošenje zahteva za zaštitu zakonitosti] Zakonika o krivičnom postupku, koji propisuju:
 1. *Protiv pravnosnažne odluke ili zbog povrede odredaba postupka koji je prethodio njenom donošenju, može se nakon konačnog završetka postupka podneti zahtev za zaštitu zakonitosti u sledećim slučajevima:*

[...]

 - 1.2 *zbog suštinske povrede odredaba krivičnog postupka shodno članovima 384. stava 1. ovog zakonika; ili*
 4. *Uprkos odredbama stava 1. ovog člana, zahtev za zaštitu zakonitosti može da bude podnet u toku krivičnog postupka koji nije konačno završen samo protiv konačnih odluka koje se odnose na određivanje ili produženje sudskog pritvora.*
37. Sud primećuje da je predmet razmatranja pred redovnim sudovima bio „zahtev za isključivanje dokaza i odbacivanje optužnice“, što znači da je Apelacioni sud bio poslednje delotvorno pravno sredstvo dostupno prema Zakonu.
38. Sud ponavlja da se „*samo ona sredstva koja su delotvorna mogu uzeti u obzir zato što podnositelj zahteva ne može odložiti strogi rok koji je izrekla Konvencija, pokušavajući da dostavlja neadekvatne ili obmanjujuće zahteve instanicama ili institucijama kojima nedostaje neophodno ovlašćenje ili*

autoritet da isprave navedeni predmet u skladu sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i osnovnim slobodama. (Vidi: *mutatis mutandis*, slučaj ESLjP-a, *Fernie protiv Ujedinjenog kraljevstva*, predstavka br. 14881/04, odluka o prihvatljivosti od 5. januara 2006. godine).

39. Pored toga, Sud smatra da „*ako nema dostupnih sredstava ili ako su proglašena neefektivna*“, period od 4 (četiri) meseca počinje da teče od datuma uručenja poslednje odluke koja je rezultat iscrpljivanja pravnih sredstava koji su adekvatni i delotvorni da obezbede ispravku u vezi sa slučajem na koji se odnosi žalba. (Vidi: slučajeve ESLjP-a: *Norkin protiv Rusije*, br. 20156/11, odluka o prihvatljivosti od 5. februara 2013. godine; i: *Bayram i Zildirim protiv Turske*, predstavka br. 38587/97, odluka od 29. januara 2002. godine; vidi, i: slučaj Ustavnog suda KI201/13, *Sofa Gjonbalaj*, rešenje o neprihvatljivosti, 2. april 2014. godine, stav 32).
40. Sud dalje podseća da je cilj zakonskog roka od 4 (četiri) meseca, u skladu sa članom 49. Zakona i pravilom 36 (1) (c) Poslovnika, da promoviše pravnu sigurnost, osiguravajući da se slučajevi koji sadrže ustavna pitanja razmatraju u razumnom roku i da prethodne odluke nisu konstantno otvorene za osporavanje. (Vidi: slučaj ESLjP-a, *O'Loughlin i ostali protiv Ujedinjenog kraljevstva*, predstavka br. 23274/04, odluka o prihvatljivosti od 25. avgusta 2005. godine).
41. U ovim okolnostima, Sud primećuje da je poslednja odluka rešenje Apelacionog suda od 5. jula 2017. godine, koje je uručeno podnosiocu zahteva 17. jula 2017. godine. Stoga, zakonski rok od 4 (četiri) meseca je počeo da teče od 17. jula 2017. godine. Međutim, zahtev je podnet 26. decembra 2017. godine, sa rokom za podnošenje zahteva koji ističe 18. decembra 2017. godine.
42. Stoga, Sud smatra da nakon prijema rešenja Apelacionog suda 17. Jula 2017. godine, ništa nije sprečilo podnosioca zahteva da podnese Ustavnom суду zahtev za ocenu ustavnosti navedenog rešenja. Međutim, on to nije učinio i korišćenjem nedozvoljenog pravnog sredstva, koje samim tim nije delotvorno, izgubio je 8. novembra 2017. godine rok od 4 (četiri) meseca da podnese zahtev Sudu. (Vidi: slučaj Ustavnog suda KI120/17, podnositelj zahteva: *Hafiz Rizahu*, rešenje o neprihvatljivosti, 7. decembra 2017. godine, stav 35).
43. Stoga, Sud utvrđuje da zahtev nije podnet u zakonskom roku koji je propisan u članu 49. Zakona i pravilu 36 (1) (c) Poslovnika.
44. U zaključku, Sud utvrđuje da je zahtev podnosioca neprihvatljiv, jer je van roka.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članovima 20. i 49. Zakona, kao i pravilima 36 (1) (c) i 56 (2) Poslovnika, na sednici održanoj 29. maja 2018. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Almiro Rodrigues

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi